

Herstelplan XONAR

Informatiebijeenkomsten raadsleden op 3, 4 en 5 juli 2023

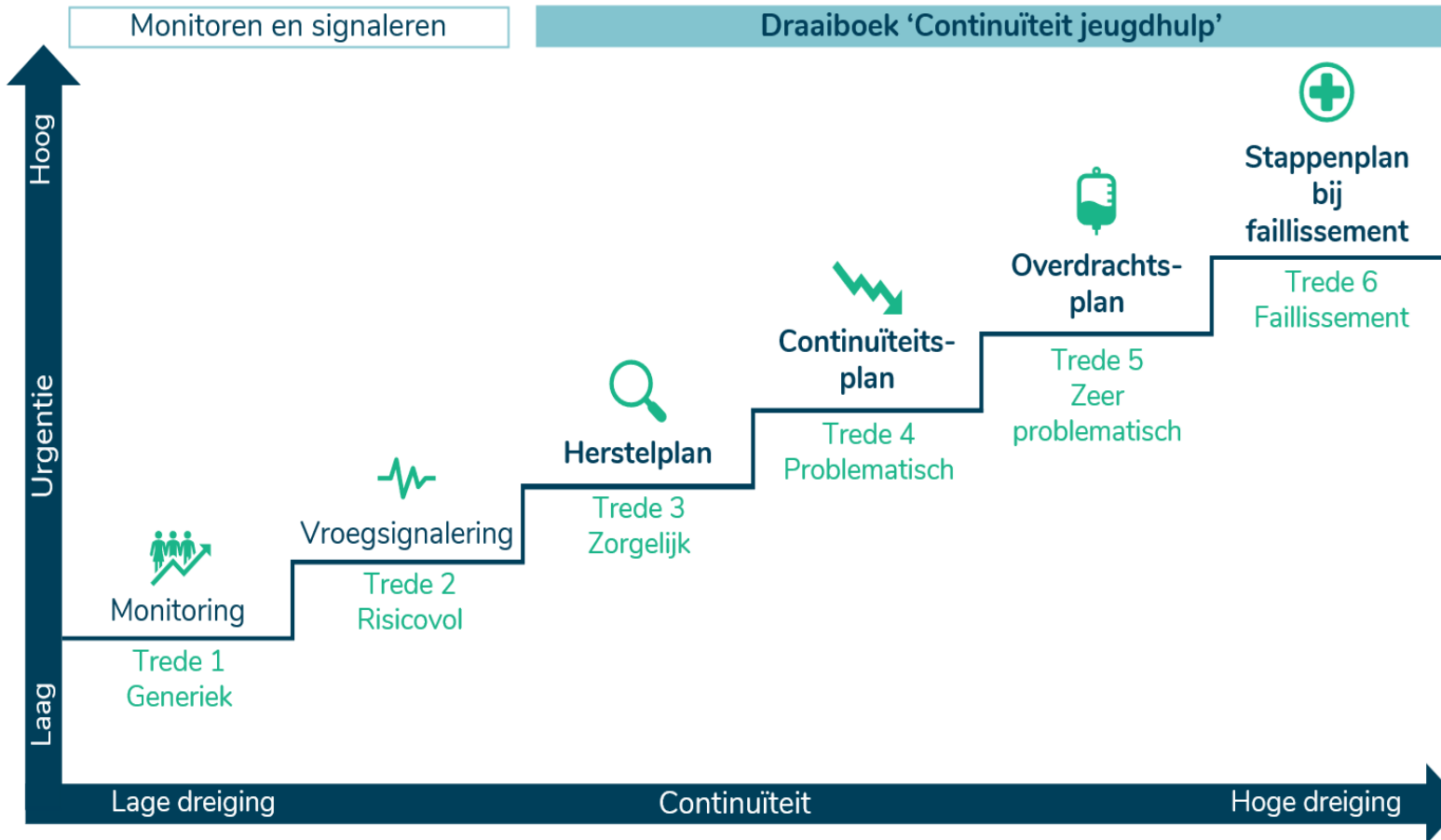
Korte inhoud

- Korte terugblik
- Draaiboek continuïteit jeugdhulp
- Herstelplan (niet inhoudelijk in verband met **geheimhouding**)
- Relatie met aanbesteding
- Verplichting financiële steun
- Geheimhouding
- Vervolgproces

Korte terugblik

- Mei 2021 eerste signalen financiële problemen bij XONAR.
- Frequentie periodieke gesprekken opgevoerd van 2x naar 4x per jaar.
- April 2022 verbeterplan XONAR + melding fors verlies in eerste kwartaal.
- Frequentie periodieke gesprekken van 4x per jaar naar maandelijks + contact met Jeugdautoriteit.
- Juli 2022 bestuurlijk overleg XONAR en Jeugdregio iav Jeugdautoriteit. Gezamenlijk besluit dat trede 3 draaiboek continuïteit jeugdhulp van toepassing is.
- September 2022 benoeming regievoerder.
- December 2022 XONAR presenteert het verplichte herstelplan. **In verband met bedrijfsgevoelige informatie geheimhouding.**

Draaiboek continuïteit jeugdhulp

Probleemanalyse XONAR

Op hoofdlijnen worden in het herstelplan de volgende problemen geïnventariseerd:

1. Knelpunten in governance, aansturing en organisatie-inrichting
2. Overheadkosten hoger dan veronderstelling in de tarieven
3. Te lage productiviteit
 - Normering 1.300 uren. XONAR ca 1.100 uren.
4. Te hoge zorgpersoneelskosten (per fte) vs. tarieven
5. Hoog ziekteverzuim.
6. Verlies in de deelname aan de coöperatie JENS;
 - verliezen in de exploitatie
 - verliesbijdrage in JENS.
7. Niet (volledig) vergoede activiteiten/kosten.
8. (Eenmalige) meerkosten door Covid-19.

Herstelplan XONAR / verantwoordelijkheden

- De verantwoordelijkheid voor haar bedrijfsvoering ligt bij XONAR zelf. De jeugdregio en de deelnemende gemeenten hebben daar geen rol in. Het draaiboek continuïteit jeugdhulp houdt XONAR verantwoordelijk voor het borgen van de continuïteit van zorg.
- De wettelijke verantwoordelijkheid voor de continuïteit van de jeugdhulp ligt echter bij de gemeenten. Daarom dienen de gemeenten in te stemmen met het herstelplan. Waar de maatregelen uit het herstelplan raken aan de continuïteit van jeugdhulp is de instemming van de gemeenten noodzakelijk.

Herstelplan XONAR / 2 sporen

- Spoor 1 > standalone verbeteren
 - Portfolio keuzes (= afstoten verliesgevende onderdelen)
 - Operationeel verbeteren
- Spoor 2 > fusie met andere partij
 - Diversificatie
 - Schaalvoordelen

Herstelplan / uitgangspunten beoordeling

Beoordeling herstelplan aan de hand van volgende uitgangspunten:

- Continuïteit jeugdhulp is gegarandeerd;
- Herstelplan sluit aan op de transformatie die de jeugdregio voor ogen heeft en de daarop gebaseerde nieuwe inkoop jeugdhulp;
- Herstelplan geeft binnen een reële termijn uitzicht op een duurzaam gezonde bedrijfsvoering;
- Gezonde bedrijfsvoering waarbij in de toekomst geen beroep meer wordt gedaan op aanvullende financiering door de gemeenten.

Herstelplan / beoordeling 1

- Grootste knelpunten in exploitatie
 - Te lage productiviteit
 - Personeelsmix klopt niet > te hoge personeelskosten
 - Meer zorg leveren dan wordt vergoed
 - Bedrijfsvoering niet op orde
- Dit patroon doet zich voor bij alle producten
- Probleem ligt binnen bedrijfsvoering XONAR en is niet te wijten aan één of meerdere specifieke contracten.

Herstelplan / beoordeling 2

- Duurzame bedrijfsvoering noodzakelijk.
- XONAR moet zonder steun van derden verder kunnen.
 - Steun gemeenten is incidenteel.
 - Geen structurele bijdragen.
 - Geen tariefverhogingen
 - Rendement moet minimaal 2% zijn
- Om dit te kunnen realiseren aanvullende portfoliokeuzes noodzakelijk
 - Afstoten verliesgevende activiteiten JENS en Leefhuizen

Financiële steun

- Frictiekosten vastgoed 1,9 mln.
 - Transitiekosten personeel 3,7 mln.
 - Reorganisatiekosten 2,4 mln. +
8,0 mln.
-
- Alle bedragen zijn plafondbedragen
 - Verdeelsleutel bijdrage per gemeente o.b.v. cliëntaantallen op peildatum 01-07-2022.

Voorwaarden en monitoring

- Aan de financiële steun worden voorwaarden verbonden.
- XONAR moet naar vermogen zoveel mogelijk kosten zelf dragen.
- Gefaseerde bevoorschotting.
- Aantonen dat kosten werkelijk zijn gemaakt.
- Accountantsverklaring bij eindafrekening.
- Gedurende in ieder geval 2 jaar strakke monitoring en zo nodig bijsturing.

Relatie met aanbesteding

- XONAR voldoet aan alle voorwaarden van het Programma van Eisen. Daarom gunning van inschrijvingen XONAR op de verschillende segmenten.
- Zwakke solvabiliteit (< 20%) is geen uitsluitingsgrond.
- Wel verplichting om verbeterplan te maken dat uitzicht geeft op duurzaam herstel. (herstelplan = verbeterplan)
- Gemeenten zijn zorgvuldig te werk gegaan. Onder meer:
 - Marktconsultaties
 - Kostprijsonderzoek bij meerdere zorgaanbieders, waaronder XONAR
 - Consultatie zorgaanbieders over arrangementen en voorlopige tarieven
- Generieke tarieven. Geen tariefdifferentiatie.
- Gunning is definitief. Na-onderhandelingen met individuele zorgaanbieders zijn niet mogelijk.

Verplichting financiële steun 1

- Gemeenten zijn op grond van de Jeugdwet verantwoordelijk voor de continuïteit van de jeugdhulp.
- Als een cruciale zorgaanbieder zoals XONAR in financiële problemen komt, zijn gemeenten op grond van de Jeugdwet verplicht financiële steun te verlenen. Ook indien, zoals bij XONAR, de oorzaak van de problemen voor een groot deel gezocht moet worden in het eigen handelen.

Verplichting financiële steun 2

- Wat als niet alle 16 gemeenteraden instemmen met het voorstel voor financiële steun aan XONAR?
- Op basis van ervaringen in eerdere cases elders in het land 2 scenario's mogelijk voor het vervolg.
 1. De centrumgemeente schiet voor en probeert achteraf alsnog tot overeenstemming te komen. Centrumgemeente Maastricht heeft de jeugdautoriteit laten weten hier geen medewerking aan te verlenen.
 2. Het alternatieve scenario is dat het ministerie de procedure van indeplaatsstelling volgt en bij die gemeenten die niet akkoord gaan met financiële steun aan XONAR in het budgetrecht van de gemeenteraden treedt en alsnog het besluit voor financiële steun neemt.
- Het is uiteraard niet de bedoeling dat het zover komt. Het moet echter duidelijk zijn dat er geen keuze- en geen beleidsvrijheid is.

Geheimhouding

- Op een aantal onderliggende stukken is geheimhouding opgelegd door het college. Met het oog op een zorgvuldig en vlot verloop van de behandeling, kunnen de onderliggende stukken waarop geheimhouding rust op afspraak bij de griffie worden ingezien.
- Over de geheime bijlage kan in de openbare vergaderingen (commissie / domein- en raadsvergadering) niet worden gesproken. Als dat wel gewenst is, dan dient de vergadering in beslotenheid plaats te vinden.
- Verder is het van belang dat degenen die kennis hebben genomen van de stukken hierover slechts spreken met andere raadsleden en/of burgerleden die de geheime stukken mogen inzien.

Vervolgproces

- Informeren
 - Informatiebijeenkomsten raadsleden 3, 4 en 5 juli.
 - Inzage geheime stukken (herstelplan en financieel addendum) bij griffie.
- Technische vragen
 - Technische vragen uiterlijk 2 weken voor commissie/domeinvergadering.
 - Centrale beantwoording door leden werkgroep herstelplan.
 - Set vragen en antwoorden naar alle gemeenten.
 - Antwoorden op vragen over geheime stukken ter inzage bij herstelplan
- Politieke vragen
 - Raadsvergaderingen na het zomerreces